

Oponentský posudek
na doktorskou disertační práci Mgr. Aleny Vackové
Mediální výchova z hlediska jazykového vzdělávání na příkladu vyučování
francouzštině

V předložené disertační práci si autorka vytkla za cíl odpovědět na některé zásadní otázky týkající se přípravy budoucích učitelů cizích jazyků k četbě a analýze mediálních textů. Práce je psaná česky, je opatřena francouzským a anglickým resumé a její rozsah je bez příloh 146 stran.

V úvodních kapitolách charakterizuje autorka předmět mediální výchova z hlediska jazykového vzdělávání. Porovnává situaci ve Francii a v České republice a konstatuje, že vzhledem k cílům, které jsou stanoveny v Rámcových vzdělávacích programech, se má český vzdělávací systém čím inspirovat. Autorka se pak věnuje analýze principů výukových metod a oceňuje přínos některých metod, jako je na příklad metoda přímá, která propagovala globální přístup ke smyslu textu, nebo metoda zprostředkovací. Největší význam pro mediální výchovu a shodu s jejími dnešními principy spatřuje v kognitivní a komunikativní metodě. Další části práce se týkají hlavních témat mediální výchovy a podrobného popisu situace ve Francii a v České republice.

Těžištěm práce jsou kapitoly týkající se četby a analýzy cizojazyčného publicistického textu, kterou autorka považuje za nezbytnou součást jazykové výuky. Na str. 71 a dále správně zdůrazňuje etapu, kterou nazývá *přelétnutí textu* (fr. *survol du texte*). Zde bych chtěla zmínit paralelu s tzv. *tlumočením z listu* (fr. *traduction à vue*) a teorii autorek francouzské tlumočnické školy ESIT, D. Seleskovitch a M. Lederer, která vychází z poznatků o vizuální percepci. Podle nich je třeba text procházet pohledem ("*balayer le texte du regard*") a nezastavovat se nad každým slovem. Pohled tlumočnicka tedy nemá sledovat text lineárně, ale měl by se neustále vracet tam a zpět, což vede k snadnějšímu a rychlejšímu pochopení a správnému převedení podstatných informací.

Pokud jde o devátou kapitolu, která je věnovaná vlastní četbě textu, postrádám zde v některých částech hlubší lingvistický vhled a podrobnější popis daných jevů. Týká se to např. podkapitoly Systém časů a modalita (od str. 95 a dále) a některých zjednodušujících tvrzení, ze kterých by mohl vyplynout nesprávný závěr o jednoznačné vidovosti francouzských minulých časů. Podrobnější analýzy by si také zasluhoval novinářský titul, jakožto svébytný útvar, který se vyznačuje některými typickými jazykovými prostředky, jak● je např. obliba prézentu indikativu a s tím související problém překladu do češtiny. Zajímavá

se mi naproti tomu jeví pasáž od str. 97 věnovaná argumetační výstavbě odstavců. Autorka neopomíjí ani pragmalíngvístickou stránku analýzy a věnuje se vymezení termínů týkajících se příjemce mediálních sdělení. Kapitoly jsou prokládány ukázkami cvičení a jejich řešení.

Práci doplňuje bibliografie a ukázka webových stránek francouzské organizace Clemi. V bibliografii jsem postrádala *Analyse textuelle* od J.-F. Jeandilloua a podnětné pro analýzu textu jsou i starší publikace, jako např. *Apprendre à traduire* F. Grelleta nebo *Ecrire avec logique et clarté* G. Niqueta. Na str. 107 se autorka odvolává na A. Culioliho, ale v bibliografii jeho jméno chybí.

Přes uvedené drobné nedostatky mohu konstatovat, že předložená disertační práce Mgr. Aleny Vackové splnila stanovený cíl, zvolené téma je velmi aktuální a zvolené metody vyhovují nárokům kladeným na tento typ práce. Postup navržený pro analýzu publicistického textu již je prakticky využíván ve výuce, a to v podobě dvou jednosemestrálních seminářů na katedře francouzského jazyka a literatury na Pedagogické fakultě UK v Praze.

Disertační práce tedy splňuje podmínky kladené na tato řízení, a proto doporučuji, aby byla přijata k obhajobě.

V Praze dne 13.4.2006

Doc.PhDr.Miroslava Sládková, CSc.,
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze,
Ústav translatologie